Het fokken van een nest

U heeft besloten dat u een nestje wilt fokken. Zeker als het de eerste keer is, is dit een spannend moment. Het fokken van een nest is ontzettend leuk, maar er zijn een aantal zaken die u zich goed moet realiseren voordat u begint.

Wat u vooraf moet weten

Fokken vraagt veel meer dan alleen de dekking. Het begint met de zorg voor de teef vóór de dekking en tijdens de dracht, gevolgd door de bevalling en daarna een intensieve periode van acht à negen weken waarin u 24 uur per dag, zeven dagen per week voor moeder en pups zorgt. Gaat een of meer pups naar het buitenland? Dan loopt deze periode zelfs op tot vijftien weken.

Als fokker bent u bovendien niet klaar zodra de laatste pup de deur uit is, u staat een hondenleven lang klaar voor de door u gefokte pups. Vergeet ook de kosten niet: een nest fokken kan flink in de papieren lopen. Breng deze kosten vooraf in kaart.

Bent u na het lezen van dit alles nog steeds enthousiast? Lees dan verder en ga ervoor!

Eisen aan uw teef

Controleer allereerst de eisen in het Verenigings Fok Reglement (VFR) van de Ierse Setter Club. Daarin staat aan welke gezondheids- en exterieurvereisten uw teef én de gekozen reu moeten voldoen. Let op: alle uitslagen moeten vóór de dekking bekend zijn. Komt de reu uit het buitenland? Dan moet ook hij aan het VFR van de ISC voldoen, eisen verschillen per land.

Verplichte onderzoeken voor de dekking:

- Heupdysplasie (HD): röntgenfoto's, beoordeeld door de Raad van Beheer.
- DNA-test voor CLAD, PRA rcd-4 (rode Ierse Setter) en von Willebrand Disease en CLAD (rood-witte Ierse Setter). DNA-afname dient te gebeuren door een dierenarts.

Daarnaast staat het u vrij uw hond ook op andere aandoeningen te laten testen.

Voorbereiding

Overweeg een kennelnaam aan te vragen bij de Raad van Beheer (niet verplicht, maar handig als u meerdere nesten wilt fokken). Houd er rekening mee dat dit enkele maanden kan duren.

Zorg dat uw teef vóór de loops is volledig ingeënt of laat via titering controleren of ze nog voldoende antistoffen heeft. Vaccinaties worden bij voorkeur niet meer gegeven na de dekking.

In de eerste week van de loopsheid:

- Ontwormen (of laat een wormonderzoek uitvoeren en ontwormen bij besmetting).
- Bacterietest (swab) van de vulva, om te controleren of de bacteriehuishouding in orde is.

Sinds 1 november 2021 gelden nieuwe regels voor Identificatie & Registratie (I&R) van honden. In dit systeem worden de fokker, importeur, dierenarts of chipper geregistreerd. Raadpleeg de website van de Raad van Beheer voor meer informatie.

De dekking

Laat de progesteronwaarde van uw teef testen om het juiste moment van de dekking te bepalen. Dit gebeurt via bloedafname bij een gespecialiseerde kliniek. Zorg dat u de uitslag dezelfde dag (liefst binnen enkele uren) ontvangt, want bij een hoge progesteronwaarde kan haast geboden zijn. Informeer bij uw dierenarts welke klinieken in de regio deze test aanbieden.

Is het de eerste keer voor uw teef én voor u? Neem dan een ervaren fokker mee om te assisteren, zodat de dekking rustig en stressvrij verloopt.

De dracht

De dracht duurt ongeveer negen weken (63 dagen). Optioneel:

- 8-10 dagen na de dekking: vaccinatie tegen herpesvirus (herhaling 10-8 dagen vóór de bevalling).
- 28-31 dagen na de dekking: echo om het aantal pups te bepalen (vrije keuze; niet raadzaam als uw teef er veel stress van ondervindt).

Na de dekking dient u de dekking binnen 21 dagen aan te geven bij de Raad van Beheer en bij de Ierse Setter Club (dekaangifte). Zie de websites van de Raad van Beheer en de ISC voor de procedure.

Voorbereiding op de bevalling

Meld de aanstaande bevalling enkele weken van tevoren bij uw dierenarts. Schrijf de belangrijkste telefoonnummers op en noteer wie er weekend- of avonddienst heeft. Kies een dierenarts op korte afstand, bij een keizersnede telt elke minuut.

Vraag een ervaren fokker of hij of zij aanwezig wil zijn bij de bevalling. Lees uzelf ook goed in over hoe een normale bevalling verloopt.

Een à twee weken voor de bevalling: zet de werpkist neer, ontsmet deze en maak haar huiselijk met de vertrouwde geur van uw teef. Bereid ook een speelruimte voor de pups voor.

De bevalling

Begin een week voor de verwachte bevalling met driemaal daags temperaturen (’s morgens, ’s middags en ’s avonds). Een daling van minimaal twee graden kondigt de bevalling aan binnen circa 24-36 uur. De normale temperatuur van een hond is rond 38,5°C. Andere tekenen zijn verminderde eetlust, braken, graven, frequent urineren en slijmerige uitvloeiing.

De bevalling verloopt in fasen: ontsluitingsweeën (6-12 uur) gevolgd door de uitdrijvingsfase. Op de eerste pup wordt soms langer geperst om de geboorteweg op te rekken. Tussen de pups zit gemiddeld 45 minuten; tot 1-2 uur is geen reden tot bezorgdheid, mits de moeder niet perst.

Bel uw dierenarts (ook ’s nachts of in het weekend) wanneer:

- Er binnen 1 uur na de eerste vruchtblaas geen pup geboren is.
- De teef langdurig perst zonder geboorte.
- Er nog pups in de baarmoeder zitten maar de teef al 2 uur niet meer heeft geperst.
- De teef plotseling erg sloom of juist paniekerig wordt.
- Er te weinig nageboorten zijn.
- Er stinkende uitvloeiing of grote hoeveelheden bloed uit de vagina komen.
- De teef de pups niet accepteert (mogelijk melkklierontsteking).

Pups geboren

De eerste 2-3 weken houdt u de werpkist op circa 27°C. Zorg dat iedere pup voldoende melk krijgt: leg de grootste af en toe opzij en laat de kleinste drinken. Weeg de pups dagelijks op een vast tijdstip.

Vanaf 1 week: nagelknippen. Vanaf 6 weken: eerste vaccinatie (of titeren). Ontwormen: begin als de pups 2 weken oud zijn en herhaal elke 2 weken, of laat wormonderzoek uitvoeren.

De eerste dagen na de bevalling: temperatuur van de moederhond meten (normaal: ±38,5°C). Bloedverlies na de bevalling is normaal, maar mag niet langer dan 3 weken aanhouden. Geef de moederhond voldoende voer, verdeeld over 5-6 porties per dag. De hoeveelheid kan oplopen tot tien keer haar normale portie.

Socialisatie

Socialisatie begint direct na de geboorte: til de pups op, knuffel met ze en leer ze kennen. Vanaf 2-3 weken beginnen de pups met hun eerste stapjes en start een nieuwe fase. Bied prikkels stapsgewijs aan: tunnels, verschillende ondergronden, geluiden, mensen, auto's en fietsers. Doseer goed: elke leeftijd vraagt om bij die leeftijd passende ervaringen.

Voeding voor de pups

Vanaf 3-4 weken kunnen pups bijgevoerd worden. Begin met kleine, fijngemalen porties, 4-5 keer per dag. Bouw geleidelijk op naar vaster voedsel. Wanneer de pups meer vast voedsel gaan eten, zal de moederhond vanzelf haar grenzen gaan stellen. Dit is een belangrijke opvoedende functie.

Formaliteiten na de geboorte

Binnen een week na de geboorte: geboortebericht indienen bij de Raad van Beheer en de Ierse Setter Club.

Ongeveer bij 5-7 weken: de chipper van de Raad van Beheer komt chippen en DNA afnemen. Ontvang u het bericht dat de chipper komt? Informeer dan de ISC zodat zij de nestinventarisatie kunnen afstemmen.

Zorg dat u bij de chipper en nestinventarisatie het ISC-lidmaatschap, de stamboom, het registratiebewijs en het DNA-profiel van de teef bij de hand heeft.

Pups naar hun nieuwe families

Zoek met zorg de nieuwe families van uw pups uit. Laat hen regelmatig langskomen zodat u hen goed leert kennen. Overweeg een koopovereenkomst en een puppyhandleiding mee te geven. Sommige fokkers maken een WhatsApp- of Facebookgroep aan zodat eigenaren contact met elkaar kunnen houden en u de pups nog lang kunt volgen.